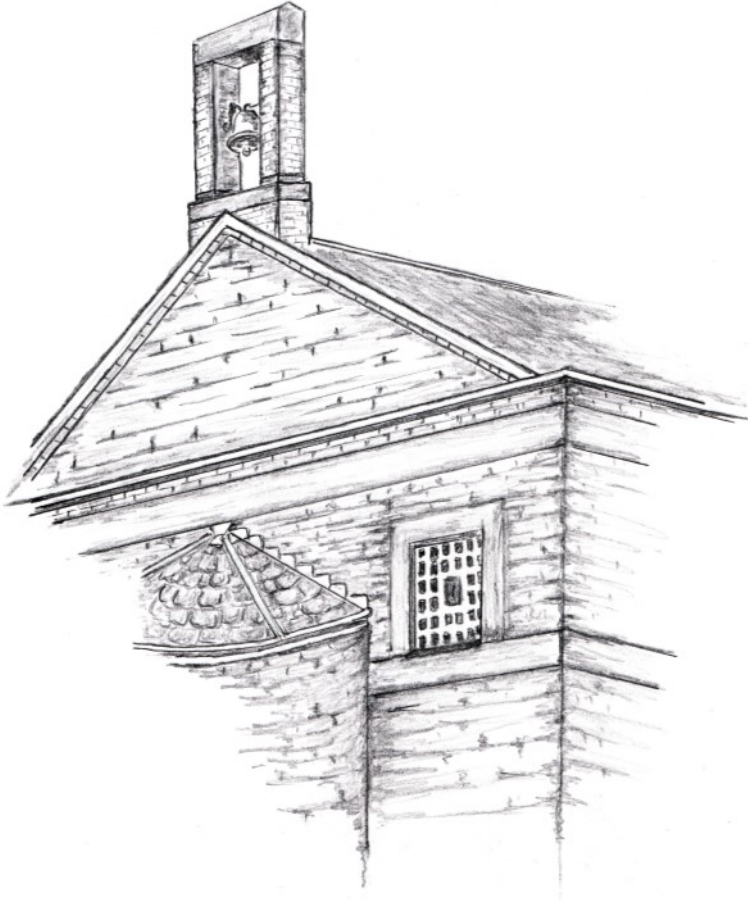

DOBBER

Berichten uit de Doopsgezinde Gemeente

Jaargang 30 Nummer 03 mei juni 2018

Colofon

“Dobber” is een uitgave van de Doopsgezinde Gemeente Purmerend en verschijnt minimaal 6x per jaar. Bijdrage “Dobber”:

€ 7,50 per jaar. (bank/giro zie boekhouder)

Copy: voor iedere 15e van de maand.

Vermaning: Julianastraat 7, 1441 EN Purmerend,
www.doopsgezindpurmerend.nl.
dgpurmerend@gmail.com

Voorganger: Vacant

Organist:: Vacant

Koster: Fam. J. Hoekstra, Botterstraat 33,
1443 ET Purmerend. Tel. 0299 479983

Boekhouder: W.J. Ernsting (zie secretaris)
IBAN: NL40INGB0001618909, (t.n.v. Doopsgez.
Gem. Purmerend)

Zusterkring: Iedere 3e woensdag van de maand

Verhuur: W.J. Ernsting (zie secretaris)

Redactie: Mw. E. Ernsting-van Eeden, Purmerenderweg 136,
1461 DL Z.O. Beemster, Tel. 0299 434369
Email: eeve61bij@gmail.com

Bezorging: Claire Scherpenhuysen, tel. 0299 429627

Kerkenraad

Voorzitter: Dhr. G. Lankelma, Neckerweg 72, 1461 LG
Z.O.Beemster

Secretaris: Dhr. W.J. Ernsting, per adres Redactie

Lid: Mw. Y. Puymbroeck-Stuurman
Landauerstraat 14, 1445 PK Purmerend

Lid: Mw. C. Scherpenhuysen, Asterstraat 4,
1441 JA Purmerend, Tel. 0299 429627

Lid: Mw. E.C. Ernsting, M.L.Kingweg 93,
1444 EB Purmerend, Tel. 0299 420536

Van de redactie.....

Het is eind april. We hebben genoten van het mooie weer, alweer een paar weken geleden. De natuur heeft een enorme boost gekregen. Nu, ondanks de flinke regen en af en toe onweersbuien, lijken alle fruitbomen gelijk te bloeien. De bijen vliegen zelfs wanneer het zachtjes regent.

We hebben weer een aantal artikelen bij elkaar gezocht, zo mogelijk afgestemd op de tijd van het jaar. Jan Meine heeft ook weer een stukje geschreven.

Daarnaast vraag ik uw aandacht voor de dodenherdenking op 4 mei in Purmerend. Het is volgens mij voor het eerst dat hier een doopsgezinde voorganger (Ds. Klanderman) de korte dienst leidt. Als u hier naar toe wilt, het is in de Lutherse kerk in de Hoogstraat en begint om 18.30 uur. Meer uitleg verderop in Dobber.

De verwachting is dat de volgende Dobber begin juli uitkomt. Kopij is altijd welkom (graag uiterlijk 20 juni).

Veel leesplezier en tot in juli, groeten van
Erica, Hansje en Marlène

Agenda/diensten

Vr 4 mei 2018	18.30 uur	Ds. J.E. Klanderman Lutherse kerk Purmerend
Zo 6 mei 2018	10.00 uur	Zusterkring
Wo 16 mei 2018	14.00 uur	<i>Zusterkringbijeenkomst</i>
Zo 20 mei 2018	10.00 uur	Ds. J.E. Klanderman Pinksteren
Zo 3 juni 2018	10.00 uur	Anne de Jong
Zo 17 juni 2018	10.00 uur	Marlène Visschers
Wo 20 juni 2018	10.00 uur	<i>Zusterkringbijeenkomst</i>
Zo 1 juli 2018	10.00 uur	Ds. L. Baars
Zo 15 juli 2018	10.00 uur	Ds. J. Kubacki
Zo 29 juli 2018	10.00 uur	In gesprek met

Wachten

Hoe vaak en hoe veel wachten we in ons leven en wat doen we in die tijd? We hebben heel veel momenten waar we aan het wachten zijn. Voor een stoplicht bijvoorbeeld, duurt meestal maar kort en er is nauwelijks tijd om aan iets anders te denken. Op de uitslag van een dokters onderzoek, dit kan dagen of zelfs weken duren en je vraagt je voortdurend af wat de uitslag zal zijn. Ook het wachten op mensen

die wel of niet zullen komen bij bijvoorbeeld een zondagse kerkdienst, het is al bijna 10 uur en iemand die bijna altijd komt is er nog niet. Wat doen we; laten we de mensen die er zijn wachten en wachten we nog even met de dienst of beginnen we om 10 uur precies. Ook in de Bijbel zijn er ontelbare momenten waarin gewacht wordt. Het bekendste wachten is op het beloofde rijk van God. Maar ook het Oude Testament staat vol van wachten. Bekijken we alleen al het Scheppingsverhaal, het beslaat 6 dagen, maar als God weet hoe het zou moeten worden had het ook in 1 dag klaar kunnen zijn. De slang moest wachten op het juiste moment om Eva te vragen om van de verboden appel te eten en zo zou ik nog pagina's kunnen door gaan.

Laten we niet onnodig wachten om wat met ons leven te doen maar laten we het er beste van maken. Niet onnodig wachten tot het beter wordt.

Vergelijk het met het weer, het miezert een beetje en je zou eigenlijk wat plantjes moeten gaan planten maar je besluit om te wachten tot het beter weer wordt. Dan gaat het steeds harder regenen en ben je uiteindelijk in de gietende regen bezig.

Wacht niet met te veel dingen tot het misschien beter wordt. Maar doe soms ook dingen spontaan en wacht niet tot je het helemaal berekeneerd hebt hoe het misschien iets beter zou kunnen, misschien is het dan wel te laat.

Jan Meine

4-mei herdenkingsdienst

De jaarlijkse 4 mei herdenkingsdienst wordt dit jaar namens het Beeraad van Kerken Purmerend verzorgd door de Doopsgezinde Gemeente, voorganger is ds. J.E Klanderma. Locatie Lutherse Kerk, Hoogstraat 18, aanvang 18.30 uur. Na een korte bijeenkomst wordt om 18.50 uur in stilte de kerk verlaten en is er gelegenheid om aan te sluiten bij de Stille Tocht vanaf de Kaasmarkt naar het herdenkingsmonument aan de Jaagweg.

Zusterkring

Verslag bijeenkomsten Zusterkring-Purmerend-Kanaalstraat op woensdagmiddag 21 februari en 21 maart 2018

In de maand februari hebben we de zusterkring (aanwezig waren: Mien, Jan en Mien, Jannie, Katja, Erica en Marlène) besteed aan het

feestelijk vieren van de verjaardag van Mien Br. bij haar thuis. Met heerlijke taart en vervolgens zoutjes met fris (traktatie van Jannie omdat ook zij een jaartje ouder was geworden!) hebben we stil gestaan bij dankbaarheid om het leven en om het ouder worden. Maar ook bij de beperkingen die het ouder worden met zich meebrengt. Er werd openhartig verteld over hoe het behoorlijk wennen is én soms heel moeilijk om met lichamelijke ongemakken en beperkingen toch opgewekt te blijven. Ook over hoe verdrietig het is steeds meer mensen om je heen te verliezen. Hoe velen van de zusterkring zijn er al niet weggevallen!? En hoe velen ook in eigen vrienden- en familiekring?! Er is wat gefilosofeerd rondom voor- en nadelen van het ouder worden, ja over in-het- leven-durven-geloven ook en juist bij het ouder worden. Kortom: over ouderdom als gave maar ook als opgave!

Eén van onze zusterkringleden, vertelde na belangstellende vragen, hoe het intussen met haar kleinzoon gaat, de derde zoon van haar dochter. Hij heeft een beperking (het syndroom van Prader Willi). Dit vraagt heel veel tijd en aandacht én aanpassing van het hele gezin. Hoe kun en mag je als moeder en grootmoeder meedenken en eventueel raad geven?

Op 21 maart werden we als zusterkring weer als vanouds gastvrij ontvangen in huize Hoekstra. Voor deze bijeenkomst had Katja zich afgemeld. Aanwezig waren Mien en Mien, Jannie, Erica en Marlène. De financiën werden afgehandeld en de andere administratieve verplichtingen. Mien H. maakte ons attent op het tijdschrift 'De Verwondering' waaruit een prachtige Lente-/Paasgedachte voorgelezen werd.

We hebben gesproken over de tocht naar het stembureau en de hagelbui. Vervolgens over een mogelijke aansluiting van zusters uit onze Purmerendse kring bij een regionale zusterkringen-bijeenkomst in Dopersduin in Schoorl, op dinsdag 10 april. Niemand bleek in de gelegenheid te zijn.

Daarna lichtte Erica ons eigen uitstapje naar de Keukenhof toe, dat op 18 april gaat plaatsvinden. Hoewel er nog naders volgt over tijdstip van vertrek, het vervoer en de kosten is er al een eerste planning besproken. Geïnteresseerd zijn Mien en Jan, en Mien en Jannie, die mogelijk met Erica meerijden; Katja heeft plek voor Yvonne en haar moeder, én eventueel voor de 'nieuwe mevrouw'

die regelmatig in de zondagsviering aanschuift. De prijs van e.e.a. wordt besproken (een arrangement via de ANWB?) en de gang van zaken rond het rolstoelgebruik aldaar.

Daarna wordt er over de viering van Witte Donderdag gesproken waarin ds. Jaap Klanderman voorgaat. Ook over de Paasviering met hem en het ontbijt daaraan voorafgaand hebben we beraadslaagd.

Mien H. vertelde kort nog over de mooie en waardige afscheidsviering van de schoonmoeder van haar dochter. En over het verdriet dat kleinzoon Dennis had om van zijn ondernemende oma definitief afscheid te nemen.

Vooralsnog komen we vóór de zomerstop op 20 juni de laatste keer bij elkaar. In april zien we elkaar in de Keukenhof (ondergetekende is er helaas niet bij), en in mei op woensdag de 16e! Tot dan!

Marlène Visschers-Woestenburg

Keukenhof

Woensdag 18 april zijn we met 2 auto's naar de Keukenhof gegaan. Jannie, Mien en Jan, Mien, Katja en Erica waren van de partij. Yvonne heeft eind maart haar pols en hand op een aantal plaatsen gebroken en vond het erg jammer dat zij daardoor niet mee kon.

Zowel de heen als de terugreis verliepen zonder problemen (en zonder files). De dag was zonnig overgoten.

We hebben allemaal genoten van de enorme bloemenschat die daar te zien was. Mien H. had een traktatie voor bij de koffie meegenomen, heel lekkere gevulde koeken bij de banketbakker vandaan. Geluncht hebben we tussen de bloemen om rond 14 uur weer af te reizen naar Purmerend.

Bijzonder is ook hoe druk het is met (buitenlandse) toeristen, soms van heinde en ver. Lang niet iedereen is een andere taal machtig dan hun moedertaal en loopt daar rond, volledig afhankelijk van een gids die ook tolkt.

©kleuteridee.nl

Een dag om voorlopig niet te vergeten. Er is al een nieuw idee geopperd, Zuiderzeemuseum? Het is niet alleen het wat er te zien is, maar ook het met elkaar onderweg zijn.

Erica

Boek over een halve eeuw De Tien Gemeenten

In de tweede week van mei viert het verzorgingshuis De Tien Gemeenten aan de Hoornselaan haar 50 jarig jubileum. Het oorspronkelijk doopsgezinde huis werd op dinsdag 14 mei 1968 geopend door toenmalig burgemeester Kooiman. Maar het huis was toen al enkele maanden bewoond. In augustus 1967 waren de 16 ‘flatjes’ (aanleunwoningen) al opgeleverd. Het echtpaar Witteveen-Timmerman was de eerste die er halverwege die maand naar verhuisde. Pas in februari 1968 was het verzorgingsdeel (toen bejaardenhuis) klaar, en waren mejuffrouw Butter – eigenlijk juf Butter – en mevrouw Zadeits-Honigh de eerste bewoners. Al in april was het huis volledig bewoond, want de belangstelling ervoor was groot.

Met als aanleiding het jubileum heeft Klaas Kwadijk, die er lang directeur was, een boek geschreven over de geschiedenis van De Tien Gemeenten. Een geschiedenis die eigenlijk al start in 1960 met het initiatief van de doopsgezind predikant Beekhuis van de gemeenten Edam en Middelie en zijn collega Zwartendijk van Beemster en Purmerend. Zij betrokken daarbij ook de andere zes gemeenten in de regio. Vandaar ook ‘De Tien Gemeenten’.

In de jaren vijftig van de vorige eeuw bewezen bejaardentehuizen van hervormde en katholieke identiteit hun diensten, maar daarin was geen plaats voor doopsgezinde ouderen. Een doopsgezind bejaardenhuis zou voor deze groep ouderen een oplossing bieden. Het was de eerste reden voor het initiatief. Maar vanaf het eerste idee erover was duidelijk dat het niet alleen om doopsgezinde ouderen zou gaan. De bedoeling was een huis, een woongemeenschap, voor min of meer gelijkgezinde ouderen. Een voorziening die in een aantal dagelijkse zaken voorzag, en de garantie bood als meer individuele hulp noodzakelijk zou zijn. En de gemeenschap van generatiegenoten zou aandacht voor elkaar betekenen. Het huis zou wel een doopsgezinde identiteit hebben, maar moest vooral ook een open sfeer ademen.

Sinds de jaren van het initiatief is onze samenleving veranderd en waren de ontwikkelingen in de ouderenzorg enorm. Uiteraard met groot gevolg voor een voorziening als De

Tien Gemeenten. Van een bejaardenhuis met 77 kamers en 16 flatjes werd het een locatie met allerlei vormen van huisvesting en ondersteuning voor ouderen in de wijk. Bovendien fuseerde het eind jaren negentig met De Rusthoeve en raakte het daarmee de in statuten vastgelegde doopsgezinde identiteit kwijt. Maar sprake bleef er steeds wel van een gemeenschap. Het gezamenlijk beleven van wel en wee, de collectiviteit en het van elkaar weten. Die gemeenschap zelf vormt de identiteit, en is van groot belang.

De locatie is een beetje een dorp. Eigenlijk datgene wat Zwartendijk in de jaren zestig voor ogen had gestaan. Wanneer je erover leest is dat ook zo. De geschiedenis van De Tien Gemeenten is vooral een geschiedenis van mensen.

Van vrijdag 11 mei tot en met maandag 14 mei wordt aan het jubileum vooral feestelijk aandacht geschonken. Tijdens de Open Dag, op zaterdag de 12^e, vindt om ongeveer 14.00 uur de presentatie van het boek plaats. Het zal daarna voor belangstellenden voor € 15,= te koop zijn. Uiteraard in de huiswinkel van De Tien Gemeenten, maar ook in boekhandel Het Leesteken in de Zuidersteeg of via de Vereniging Historisch Purmerend.

ROLSTOEL-AVOND-VIERDAAGSE - 28-31 MEI 2018!

Elke jaar neemt de belangstelling van de bewoners toe. Daarom wordt ook dit jaar de rolstoelavondvierdaagse georganiseerd voor bewoners van Novawhere en het Jaap van Praaghuis. Elke avond van 28 t/m 31 mei vertrekken we om 18.00 uur vanaf Novawhere. Met de bewoners wordt een uitgezet traject in Purmerend afgelegd, dat ongeveer een uur duurt. De laatste avond worden we feestelijk onthaald met draaiorgelmuziek en de deelnemende bewoners krijgen een medaille.

Voor dit evenement zijn veel ‘handjes’ nodig om de deelnemers met rolstoelen te rijden.

Aanmelden kan bij Martienke Oosterbaan, coördinator Present Purmerend, info@presentpurmerend.nl

Vakantietasje zomer 2018

Ieder kind een leuke vakantie: helpt u mee?

Kinderen, van wie de ouders aangewezen zijn op de Voedselbank,

kunnen niet op vakantie. Dit geldt ook voor kinderen van vluchtelingen.

De kerken in Purmerend willen hen graag een extraatje geven voor deze zes vrije weken.

Helpt u mee een tasje voor hen te vullen?

Het is fijn om bij regenachtig weer je binnen te kunnen vermaken.

Denkt u hierbij aan: materialen om te knutselen of te tekenen, een spelletje, een zomerboek. Wilt u ook iets lekkers in de vakantietas doen? Een paar pakjes drinken, koekjes, snoep (geen chocolade). Dit zijn zomaar enkele ideeën.

De tasje worden zondag 1 juli in de kerk uitgedeeld. In het tasje vindt u informatie, waarop staat of u iets koopt voor een jongen/meisje en voor welke leeftijdscategorie.

Wij vragen u het gevulde vakantietasje zondag 8 of zondag 15 juli in de kerk in te leveren, zodat de kinderen bij de start van de zomervakantie (vrijdag 20 juli) verrast kunnen worden met het door u gevulde tasje.

Met elkaar hopen we op een mooie zomer!

Namens de gezamenlijke kerken van Purmerend,
Marian van Ettekoven, m.vanettekoven@kpnmail.nl

Lentemystiek

De bomen in het oude park
ademen in stildoorgroeide jaren –
bewaren in hun stam en wortels
de kringloop van het tijdgeheim –
rentmeesters zijn zij
waar wij zo vaak verzaken:
zij behoeden zeer zorgvuldig
óns geheim
eens per jaar wordt door
hen ontsluierd wat ons
ten diepste gaande houdt:
ik kijk gespannen toe
ik houd mijn adem in –
dan sta ik oog in oog met
het lichtende ontvouwde groen
en de bloesem van de Hoop
Oeke Kruythof

Doopsgezinde Zending

Pinkstercollecte

verzegel het onderricht bij mijn leerlingen (Jes. 8: 16b)

Zusters en broeders,

Het bijbelboek Handelingen vertelt hoe met Pinksteren mensen elkaar verstaan over taalgrenzen heen. In Tanzania was daar kort geleden een sprekend voorbeeld van. De Werelddraad van Kerken bracht in Arusha meer dan duizend vertegenwoordigers van vele verschillende kerken uit alle werelddelen bijeen. Men richtte zich op het navolgen van Jezus van Nazaret en hoe dat onszelf en tegelijk de wereld om ons heen veranderen kan. Men verstond elkaar! Onze predikanten Paul Thimm en Marijn Vermet namen deel en ervoeren de verbondenheid tijdens de conferentie. Ook ontmoetten ze er vertegenwoordigers van de Tanzaniaanse mennonieten. Zij brengen een tweetal verzoeken vanuit Tanzania aan ons over:

Scholing en Church Planting

De broederschap in Tanzania groeit. Er is daarom een grote behoefte aan kader met een goede opleiding. Een gemotiveerde broeder uit Tanzania volgde enkele jaren geleden al succesvol de driemaandelijks cursus 'Bridging Gaps' aan de VU. Nu zou hij graag het eenjarige masterprogramma 'Peace, Trauma, Religion' komen volgen. Financieel is dit voor hem en zijn omgeving volstrekt onhaalbaar. In overleg met Fernando Enns stelt de Doopsgezinde Zending zich garant voor de kosten van dit studiejaar aan de VU, dat 1 september al gaat starten.

In Tanzania zelf zijn er tal van regio's waar de broederschap concreet perspectief ziet in het stichten van nieuwe gemeenten. In overleg met de algemene secretaris van de broederschap van Tanzania, John Wambura, sponsort de Doopsgezinde Zending de training van tien 'church planters'. De toerusting van de church planters blijven we actief volgen.

Het complete pakket aan scholing aan de VU en toerusting in Tanzania kost samen ruim 25.000 euro. Dat is voor de Doopsgezinde Zending best een groot bedrag en het gaat ook deels uit boven onze begroting. Toch gaan we ervoor en we hopen hierbij op uw steun.

Hoe kunt u meehelpen?

In Nederland hopen we de student in kwestie actief in aanraking te brengen met onze broederschap. Heeft U suggesties hoe dat zou kunnen? Laat het svp weten. Helpt u ook met de financiën? Uw bijdrage is buitengewoon welkom, bij voorkeur via e-bankieren, naar bankrekening NL91 TRIO 0338520058 t.n.v. de Doopsgezinde Zending.

Beeld

Het beeld geeft niet gelijk zijn geheimen prijs. De toeschouwer staart fronsend naar boven en weet zich met de sculptuur geen raad. Het werk daagt uit tot ontraadseling.

Hij wil er een betekenis aan kunnen geven. De vorm vraagt om een nauwkeurig zien.

Is het de schroef van een schip dat op het droge is geplaatst? Een anker dat na jaren trouwe dienst de bodem heeft verlaten? Een futuristische wolkenkrabber die de hemel lijkt te raken? Allerlei beel-

den flitsen door ons hoofd. Die ene heldere gedachtenflits is er echter niet bij. We krijgen vorm en inhoud ondanks ons getuur niet op één lijn.

De dingen zijn niet altijd wat we denken dat ze zijn. Het beeld draait de kijker een rad voor de ogen. Ook al geef je je ogen goed de kost, het is geen garantie dat je ook werkelijk ziet. Oordelen op het eerste gezicht heeft zo zijn risico's. Soms vraagt het een moment van bezinning voordat de waarheid wordt gevonden.

Voor een moment richten we de blik naar beneden en zien opnieuw. Het hoofd voor de verandering wat schuin gebogen. Een nieuw perspectief. Plotseling wordt de vorm betekenisvol. Het beeld vormt zich tot een uit de kluiten gegroeide bloem met stamper. Wel wat groot voor de tijd van het jaar. Zien op het derde of vierde gezicht brengt beelden tot bloei.

Vriendelijke confrontatie

Om de vier jaar komt er in de meeste moskeeën een nieuwe imam. Omdat we hier geen erkende Imamopleiding hebben worden de imams uit de thuislanden gehaald. Na 4 jaar moeten ze weer terug, omdat ze anders recht krijgen op een verblijfsvergunning.

Na 4 jaar heeft de imam de Nederlandse taal redelijk goed geleerd en hij snapt steeds meer van de Nederlandse samenleving. Daarna moet de gemeenschap weer van voren af aan beginnen met een andere imam.

Ik word als christelijke collega uitgenodigd om weer een nieuwe imam in de moskee te begroeten. De imam die mij als vrouw geen hand wil geven en doet vriendelijk zijn handen op de rug. Als ik dit de eerst keer meemaak reageer ik welwillend. Wanneer ik na een tweede keer thuis kom merk ik dat ik dit eigenlijk niet meer wil. Ik voel me afgewezen als vrouw. Ik heb er last van. Wat nu? Ik ga terug naar de imam en vriendelijk vertel ik hem via een vertaler: 'Ik zit er mee, dat je me geen hand wilt geven. Ik wil je respecteren en tegelijk voel ik me vernederd. Ik weet dat je het niet zo bedoelt. Maar eigenlijk voel ik me vanuit mijn eigen cultuur en geloof afgewezen als mens. Ook mijn cultuur en geloof zijn belangrijk voor mij. Ik kan zo moeilijk begrijpen dat de islam een geloof is wat dit goedkeurt. Dus ik zit ermee. Ik wil je respecteren, maar ik mis op deze manier dat respect van jou naar mij als

vrouw. Wil je mij uitleggen waar in de Koran staat dat je mij als vrouw geen hand mag geven?’

De imam zegt: ‘Daar zit wat in. Ik zal het opzoeken en er met collega’s over spreken’.

Een tijd later vraagt de imam mij of ik langs wil komen. In de moskee komt de imam op me af met een uitgestoken hand. Verrast geef ik hem een hand en hij ziet de vraagtekens in mijn ogen. De imam zegt: ‘Ik heb het opgezocht in de Koran. Want jij stelde die vraag over de Koran en toen wilde ik het goed aan je uitleggen. Maar ik kon het niet kunnen vinden in de Koran. Toen ben ik het na gaan vragen bij andere imams en het blijkt een cultuur te zijn. Vanuit de oude cultuur zeggen mensen: zo wordt het bedoeld. Maar het staat niet zo in de Koran. De Koran mag ik niet veranderen, maar de cultuur wel. Dus ik geef nu vrouwen wel een hand.’ Verrast en onder de indruk zeg ik tegen de imam: ‘Ik vind het bijzonder dat je mij zo open uitlegt waarom je van mening bent veranderd’. ‘Bijzonder?’, zegt de imam, ‘ik vind het eerlijk om dit aan je te vertellen, want jij bent ook vanuit respect open tegen mij geweest’.

Ik vraag of hij hierover ook vertelt tijdens zijn preek op vrijdag bij het grote gebed. De imam knikt en zegt: ‘Ja zeker, want hierover zijn grote misverstanden, kijk maar naar mij.’

En dan zijn de 4 jaar voorbij en is de imam weer vertrokken. Jammer. Ik hoop dat ook de nieuwe imam wil ontdekken wat in de Koran staat en wat cultuur is in het onderling contact.

Corry Nicolay

Geen slachtofferrol

‘Hou er nou toch eindelijk eens over op,’ zei Jan tegen Rivka.

‘Hoe vaak moet ik het nog herhalen: je kunt je zus Ilona niet veranderen.’

Rivka keek haar vriend zwijgend aan.

Het bleef opmerkelijk. Waarom gingen Rivka en Ilona toch zo verschillend met het verlies van hun moeder om?

Karakterverschillen speelden uiteraard een rol en je omstandigheden.

Het was zo’n beetje het eerste dat Rivka hem verteld had toen zij en Jan elkaar vijf jaar geleden leerden kennen. Ze had net haar hbo-diploma behaald. Haar vader had op de eerste rij gezeten en zijn handen vol gehad aan Ilona die constant aandacht trok.

Uren hadden ze gepraat, daar in hun serre, met een paar pimpelmezen hippend voor de tuindeuren.

‘Met Pinksteren is er iets met de mens gebeurd.’ De dominee preekte er die zondag vol vuur over.

De zon scheen het kerkgebouw binnen, Rivka kneep haar ogen dicht, ze kon nooit zo goed verwoorden wat de Pinkstergeest precies betekende, maar voelde dat je hoe dan ook de taal van de liefde moest spreken.

Het leek wel alsof ze een glimp van God had opgevangen, ze moest het omdraaien, er zoveel mogelijk voor haar zus proberen te zijn en blijven geloven in Jans motto: *Verwacht het onverwachte*.

Na de kerkdienst kwam Ilona bij haar zus en zwager op de koffie, ze praatte eerst wat over koetjes en kalfjes en begon ineens over Rivka’s trouwjurk.

Rivka dacht: o nee toch, ze heeft zo’n andere smaak dan ik en gaat me nu toch niet vragen of ze mee mag naar een bruidszaak.

Rivka moest zich echt inhouden, maar weldra vroeg Ilona: ‘Zou je de trouwjurk van mama soms willen dragen, het is ongeveer jouw maat en ik wil hem gerust voor je vermaken. Dan ben je op jullie grote dag toch op een speciale manier met mama verbonden.’

Rivka wist niet wat ze hoorde, pakte haar zus beet, slikte en zei toen Ilona de deur nog maar amper uit was tegen Jan: ‘Vanaf nu wordt jouw motto ook mijn motto.’

Christine van Reeuwijk

Wat is bidden?

In mijn jonge jaren heb ik eigenlijk nooit geleerd wat bidden is. Mijn moeder zong, zoals duizenden Nederlandse moeders, iedere avond bij mijn te bedde gaan:

1. *‘Ik ga slapen, ik ben moe, / ‘k sluit mijn beide oogjes toe, / Heere houd ook deze nacht, /over mij getrouw de wacht.*

2 *‘t Boze (nieuwe versie: stoute) dat ik heb gedaan, / zie het Heere toch niet aan. / Schoon mijn zonden vele zijn, / maak om Jezus wil mij rein.’*

Ontroerend, maar er werd me zo al jong ingepeperd, dat ik een zondig jongetje was. Dat geloof ik zo niet meer.

Mijn vader sprak aan tafel levenslang dezelfde twee gebeden. De predikanten baden met veel woorden te langdurig. Van de catechese heb ik alleen onthouden dat er valse, minder valse of onzuivere kerken waren. Eén kerk had de zuivere leer, de onze. Ook dat geloofde ik niet.

Over wat bidden is, herinner ik me niets. Wel over de ‘uitverkiezing’

waar ik tot in mijn studententijd voor vreesde. Tijdens mijn opleiding en later uit de vele boekjes die ik kocht over ‘Het Gebed’ en ‘Het Onze Vader’ bleek bidden eigenlijk vooral ‘praten, praten, amen!’ te zijn (Tim van Iersel bij Knevel).

Ontvankelijk

Van kloosterlingen leerde ik later, dat bidden *vooral* is: stil-zijn voor Het Aangezicht, luisterend en ontvankelijk voor De Aanwezigheid die wij ‘god’ noemen. Voor dat Mysterie schiet mensentaal te kort. Bidden is de stilte waarin ik voor ‘god’ neerleg wat me bezig houdt, ook plaatsvervangend voor anderen. Niet dat ik verwacht dat Zij/Hij mijn verlangens kan en wil vervullen en met een goddelijke ingreep de wereld voor ons ordent. Wel dat Zij met me meegaat, als de Vriend die bij me blijft, wat me ook overkomt. Er zijn momenten dat ik mij in die stilte omringd voel door Liefde. Ik ervaar dan Psalm 139 en de St. Patrickzegen (parafrase fragment):

De Eeuwige zij vóór je om je de weg te wijzen / achter je om je te bewaren voor kwaad / naast je om je in de armen te sluiten / om je heen als een beschermende mantel / in je hart als liefde en vrede...

De enige vraag die we Déze Metgezel kunnen stellen is eigenlijk altijd een variatie van het Luthers avondgebed: ‘Blijf bij ons...’ De rest is vertrouwen.

Allereerst stilte

De psalmisten, profeten en Jezus weten dat we gezamenlijk of individueel alleen ‘god’ kunnen ontmoeten in stille ontvankelijkheid. Wij leven in lawaai, met prikkels en digitale afleiding. Daardoor is vaak ‘ons hart onrustig in ons’ (Augustinus). We zullen daarom tijd en een stille plek moeten zoeken om ‘rust te vinden’ bij deze Metgezel. Om de Stem te kunnen horen in ons hart.

Niet in lawaai en geweld is Zij te vinden. Misschien kunnen opzweepende en harde muziek en het massaal uit je dak gaan voor Jezus een heerlijke *belevenis* zijn of ons in extase brengen. Maar dat is iets anders dan de *ervaring* en vervulling van ons verlangen naar de liefde van ‘Ik ben’ die ons leven draagt.

Dat heb ik met vallen en opstaan ontdekt, toen ik meer dan een halve eeuw geleden met een boog om het dogma heen geleid

werd en mij ging richten op de christelijke liturgie, de rituelen en de verbeelding van de ontmoeting met ‘god’.

Sommigen ontvangen in hun stil gebed een nog omvattender mystieke ervaring. Daarover de volgende keer.

Jan de Jongh

Op de markt

Waar wegen elkaar kruisten zette iemand ooit zijn appelen te koop. Goed idee, dacht een reiziger, handig in het trekken van rotte kiezen. De tandartspraktijk was geboren. En rond dit bescheiden begin van de markt, bouwden ondernemende lieden hun onderkomens. Dag-markten, week-markten, jaarmarkten, ze hebben een eigen karakter en mensen komen soms van heinde en ver. Van jongs aan ben ik gefascineerd door markten. M'n vader nam mij mee naar het Waterlooplein, waar hij 2^e hands Winnetou-boeken voor mij kocht. Boeken kopen ben ik blijven doen, maar afdingen zoals hij heb ik nooit aangedurfd. Een vriend van mij was zo fanatiek aan het afdingen op een markt in Bangkok, dat de verkoopster met tranen in haar ogen tegen mij zei: ‘Laat hem ophouden, sir’. Op het Amstelveld in Amsterdam luisterde ik ademloos naar een marktkoopman die mensen zo gek kreeg een rijksdaalder neer te tellen voor een doos waarvan de inhoud hen onbekend was. Op vakantie op de Veluwe zag ik voor het eerst een klompenmaker aan het werk. Lopend langs het Pelgrimspad in Brabant een straat vol kraampjes met kleurige quilts. In Portici (bij Napels), waar ik talloze malen kwam door mijn betrokkenheid bij een kindertehuis, slingerde de weekmarkt zich door de hele oude stad. Veel groente en fruit, de tomaten van de hellingen van de Vesuvius zijn de heerlijkste! En wat een vis! Octopus, puffend in morsige bakken, waar af en toe een plens water overheen gegooid wordt. Ja, wie weekhartig is moet op buitenlandse markten af en toe de andere kant op kijken. Vele jaren woonde ik vlak bij de Dappermarkt, waar ik mij inderdaad meestal ‘domweg gelukkig’ voelde. Tegen sluitingstijd waren er altijd mensen die zich over achtergelaten sinaasappels of andere afgekeurde etenswaar ontfermden. Een ‘voedselbank’ voordat die uitgevonden was. Fascinerend was ook de overdekte markt in Boston (USA), in zo'n Victoriaans gebouw. Zo leuk om te zien hoeveel creativiteit zo'n stad herbergt. Zelfgemaakte kleding, sieraden en keramiek. Dat ik terug moest met het vliegtuig hield mijn begeerte in toom. Overgewicht kost veel geld. Natuurlijk mag de Haagse Markt, de grootste van Europa, hier niet missen. Alles is er te koop, maar hier zag ik nóg vervaarlijker vissen dan in Portici. Ze leken zo wel weggezwoomen uit het Bijbelboek Job! En wat een prachtige

mix aan mensen, een wereldmarkt is het. Een probleempje met wat Neder-
turkse pubers en de media staan er bol van. Maar over die prachtige
'openlucht-coöperatie' van nationaliteiten hoor je niemand. Daarom ook nog
even over de Delftse markt, waar enige tijd geleden een koopman uit Senegal
is neergestreken. Prachtige overhemden, kleurige shirts en zo'n enthousias-
me.

Afdingen hoeft niet, dat doet hij zelf wel. Ik kocht twee hemden. Hij zag het
kruisje om mijn nek: 'Wat doet u?' 'Ik ben dominee', zei ik. 'Ik ben Mos-
lim', zei hij, 'Religieuze mensen brengen vrede'.

Hij legde z'n handen op mijn schouders en bad in stilte. Beduusd onderging
ik het en vertrok met mijn overhemden en zijn blessing. Op de markt is je
gulden een daalder waard en word je zomaar gezegend.

Rob van Essen

Waar was je toch?

Wat voor zin heeft het luiden van klokken voorafgaand aan een kerk-
dienst, vraag ik me weleens af. Kerkgangers hebben doorgaans al eerder
het plan opgevat om ter kerke te gaan. Die hebben de klokken niet nodig.
En de anderen laten zich vast niet overhalen als pakweg tien minuten voor
aanvang het luiden begint. Er zijn ook mensen die zich ergeren aan al dat
gebeier. Knorrig vanwege de overlast draaien zij zich om en snurken nog
wat door.

Toch kan het anders toegaan. Hoor het volgende verhaal. Onze overbuur-
man had Abraham gezien en vierde dat op zondagmiddag met een feest
voor een grote schare van vrienden en bekenden. Ik had mij van mijn bes-
te kant laten zien en was enkele uren van de partij geweest, converserend
en mij te goed doend aan de barbecue. Maar op een gegeven moment had
ik het wel gezien. Ik groette gastheer en gastvrouw hartelijk en stak de
weg over. Juist toen, zo tegen zevenen, begon het gebeier! Uitnodigend,
aanstekelijk. Waarom niet gaan, dacht ik. Als ik voortmaak, haal ik het
net. Na al dat met bier besprenkeld geroosterd spul wil een mens toch
eens wat anders, nietwaar? Geestelijk voedsel... Dus wendde ik de steven
en ging op pad.

De kerkdienst viel nogal tegen, maar dat gaf niet. Het is goed om in Gods
voorhoven te vertoeven, zullen we maar zeggen. En de diaken die mij bij
de uitgang het collectezakje voorhiel maakte het helemaal goed. 'Vond u
het leuk gisteravond?', vroeg zij. De vorige avond had de muziekvereni-
ging Soli Deo Gloria uit Ane namelijk in het Gramsberger bosje gecon-
certeerd. Dat was inderdaad leuk. Maar nog leuker was dat zij mij had
opgemerkt en er een praatje over begon. Voldaan wandelde ik terug naar

huis.

Halverwege kreeg ik tot mijn verbazing mijn echtgenote in het vizier. ‘Daan,’ riep zij van verre, ‘Daan! Waar was je toch?’ Thuiskomend van het barbecuefeest had zij gemerkt dat ik er niet was, en dat had haar verontrust. Waar kon ik toch zitten? Ze dacht meteen aan de plaatselijke café’s. Ze was ze allemaal langs geweest. Overal gevraagd of men mij had opgemerkt - ze zal er misschien een signalement bij hebben gegeven: die meneer met Parkinson... Niemand had mij gezien. Het verhaal begint op de twaalfjarige Jezus in de tempel te lijken, want naar waarheid kon ik antwoorden: ik zat in de kerk, al gaf ik daar geen onderricht aan Schriftgeleerden.

Toch wel een domper dat mijn vrouw mij op allerlei plaatsen had gezocht behalve in de kerk. Mijn leven lang heb ik geduwd en gesjord aan de kerk, die ik ook weleens naar de Mookerhei heb gewenst. Wat een uren heb ik gesleten in kerkelijke vergaderingen, wat een nota’s geschreven, voorstellen gedaan, gemeenten gevisiteerd, lezingen verzorgd, kerkbladen geredigeerd, ga zo maar door... Altijd maar weer in actie voor de kerk. Een echte kerkfreak. Mijn lieve echtgenote zoekt mij op zondagavond nochtans eerder in het café dan in de kerk. Dat kun je wel een hard gelag noemen.

Maar schuilt er ook niet iets moois in? Een diepe waarheid zelfs. Kerk en kroeg hebben immers veel gemeen. Vraag het maar aan de katholieken. Van de mis naar het café was vanouds een kleine stap, en de pastoor ging graag mee. Ik heb ook wel eens iets gelezen over ‘cafépastoraat’, bedreven door pastores die in het schenklokaal plaatsnemen om met passanten te geraken tot een goed gesprek. Onze taal spreekt op dit gebied boekdelen: spiritualiën versus spiritualiteit, en ‘geestrijk vocht’ dat de drinker vanzelf in hogere sferen brengt. In vino veritas... En het belangrijkste misschien: aan de stamtafel ontmoet je jan en alleman. De vreemdste types kruisen je weg. Was dat in de kerk maar meer het geval.

Daan van der Waals

De troost van Yâsin

Wanneer het sterven van haar vader dichtbij komt vraagt hij naar ‘Yasin’. Het luisteren naar het hart van de Koran geeft hem rust en vrede die bij hem blijft tijdens zijn sterven. Ook zijn dochter ervaart dit mooie. Ze krijgt een spijtig gevoel dat ze niet zelf uit de Koran kan lezen. Vier maanden later viert ze feest omdat ze de Koran zelf in het Arabisch kan lezen.

Ze is opgegroeid in Friesland en werkt als pedagogisch medewerker bij de Jeugdopvang.

Lang vindt ze de Koran niet zo belangrijk. Ze gelooft in God en wil daarom ‘goed bezig zijn in het leven’. Maar nu heeft ze ontdekt hoeveel vrede en troost ze ervaart bij het luisteren naar recitatie uit de Koran. Het hart van de Koran, hoofdstuk 23 Yâsin uit Sura (Korangedeelte) 36, raakt haar intens. De tekst vertelt hoe Allah (God) hemel en aarde heeft geschapen en dat mensen voor de aarde, dieren en voor elkaar moeten zorgen. En hoe Allah verbonden blijft met mensen na het sterven. Yâsin betekent: o, volmaakte mens. Volmaakt door de vrede van God die je toelaat in je hart. Dat volmaakt vredige ervaart ook zij bij deze tekst. Verrast merkt ze dat ze heel graag zelf wil leren Koran-lezen.

Tijdens de Ramadan ontmoet ze in de moskee een vrouwelijke geestelijke die haar Koranles wil geven. De eerste vijf dagen leert ze door veel oefenen het Arabische alfabet. Net als in de Hebreeuwse taal veranderen de letters van betekenis in de samenhang met een ander woord en dat is best lastig. Daarna krijgt ze elke week thuis Koranles en oefent dagelijks. Eerst Sura 1, het bekende gebed Al Fatihah en daarna de rest van de Koran. De tekst Yâsin draagt ze elke keer bij het lezen op aan haar vader. Ze ervaart dan de verbondenheid met haar vader. Na 1 ½ jaar heeft ze de hele Koran gelezen en is het tijd voor de zegening en feest.

Na het middaggebed lopen de vrouwen binnen. Want ze wil dit feest graag alleen met vrouwen te vieren bij haar thuis. Ze heeft de geestelijke gevraagd haar Koran te zegenen. Blij lopen de vrouwen binnen omdat dit mooi is om mee te maken en samen te delen. De kamer stroomt vol. Veel vrouwen dragen bij het Koran-lezen een hoofddoek uit respect voor de Koran en God. De geestelijke leest eerst Yâsin uit de Koran. Daarna lezen oudere en jonge vrouwen een korte Korantekst, waar alle vrouwen steeds weer op antwoorden door zingend een gebed te reciteren. Haar moeder die in het midden zit, leest als laatste samen met haar dochter uit de Koran. De teksten worden opgedragen en geschonken aan hun man en vader. De ontroering van iedereen is voelbaar. Want hij was een vredelievende man die begreep dat mensen het Islamitische geloof verschillend kunnen beleven. Zij heeft vooraf indringend van haar vader gedroomd en weet daardoor hoe mooi hij het vindt dat zijn dochter nu kan Koran-lezen. Wanneer de Koran is gezegend, voelt ze in al haar vezels dat dit heilige boek een geschenk is wat ze van

Allah/God heeft ontvangen.

Haar gezicht straalt. Als we daarna gaan eten, zegt ze: ‘Eigenlijk ben ik een laatbloeier. Want zo’n etentje wordt vaak met kinderen gedaan die de Koran zelf hebben leren lezen. Maar je bent gelukkig nooit te oud om iets te leren.’ Haar ogen gaan naar de foto van vader. In gedachten zie ik zijn ogen oplichten en hoor hem zeggen: ‘Mijn lieve dochter blijft mij verrassen’.

Corry Nicolay